

Саха Республикатын
Ньурба улуунун хаһыата
Хаһыат 1937 сылтан тахсар

2024 сыл
кулун тутар 14 күнэ
Чэппиэр ● 10 № (12085)

НЬУРБА

12+

ОГНИ НЮРБЫ

Бүгүнгү
нүөмэргэ

Тэрээһиннэр

Фестиваль, форум, аһаҕас
турнирдар, быыстапка,
күрэхтэр / 1, 2, 3, 5, 11

Кистэлэн билии

Саха ойууннара, удаҕаннара,
эмчиттэрэ - кинилэр
кимнээхтэрий? / 6, 7

Марха улууһа 200 сыла

Улуус бастакы кулубата Бүөтүр
Силэпсиэп туһунан ахтан
аастахха / 10

Баһылыктар кэнсиэртэрэ дьон болҕомтотун тарта

Кулун тутар 11 к. Ньурба к. «Кыталык» КД-гар СВО фондатыгар көмөҕө анаан, «Эһиэхэ анаан...» улууспут баһылыктарын аһымал кэнсиэртэрэ ыраахтан-чугастан элбэх дьону түмтэ. Дьон олорор мистэтэ барыта туолбутун таһынан, кытылыгыгар ууруллубут элбэх олоппоско лыык курдук үгүс дьон олоордо, ол быһыгыгар атахтарыгар туран көрөөччүлэр эмиэ бааллар. Кинилэр ангардасты баһылыктар ырыаларын-үгкүүлэрин кэрэхсэн көрө эрэ буолбакка, СВО-ҕа сылдыар биір дойдулаахтарбытыгар көмө-өйбүл буолар санааттан кэлбиттэрэ өйдөнөр.

Эппиэттээх салайар үлэҕэ сылдыар баһылыктар түбүктээх үлэлэриттэн быыс булан бэлэмнэнэн кэнсиэртээн, аны атын өтүтүнэн, бэйэлэрин талааннарын, сатабылларын көрдөрөн, көрөөччүлэр үрдүк биһирэбиллэрин ыллылар. Ньурба куорат баһылыга Геннадий Игнатьев уонна Ньурбачаан нэһилиэгин баһылыга Мария Семенова бэйэлэригэр чыгыһа сана оруолу ылынан, кэнсиэри хомойдук сангаран-ингэрэн ыттылар. Хара маннайгыттан баһылыктар дойдубутугар бу уустук түгэнгэ олус сөп түбэхэр, саха дьонугар модун са-

нааны, күүһү-уоһу кытта дьүөрэлэхэр өйдөбүллээх «Хотойдор» ырыанан кэнсиэри саҕалаабыттар мээһэҕэ буолбатаһын кэрэһилээтэ. Ону кытта даҕаспытанан СӨ култууратын үтүөлээх үлэһитэ Галина Степанова туруоруутунан күннээх Күндээдэттэн биллиилээх оҕо кэлэктиибэ - «Кэскил» үгкүү ансаамбылын кытта нэһилиэк баһылыга Яков Заматин чороонноох сэргэх үгкүүтэ дьону кэрэхсэттэ.

Улуус МТ баһылыктарын Сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ, Сүлэ нэһилиэгин баһылыга Дмитрий Иванов уонна Ил Түмэн сис кэммитэтин бэрэссэдээтэлэ Владимир Про-

копьев истинг-иһирэх эбэрдэ тылларын эттилэр. Быыбарга үлэһит олоорор Арасыйыабыт Бэрэсидьиэнин салгыы таллахпытна эйэлээх халлаан түргүтүк кэлиэн сөп диэн сүрүн санаа этилиннэ.

Кэнсиэр бэрт сэргэхтик, кудуһхайдык салҕанан истэ. Эр дьон баһылыктар лөһүгүрүһэн, холкутук уонна эрэллээхтик, эрдээхтик туттан ыллыгы тураллара ханнык баҕарар түгэнгэ дурдахааха буолар дьонноохпут диэн бигэ эрэл санааны үөскэтэр. Нэһилиэктэр баһылыктара кулууптарын үлэһиттэрин илдьэ кирибиттэрэ кинилэр бу тэрээһингэ кытта кичэйэн бэлэмнэммиттэрин

туоһулуур. Дьиикимдэ нэһилиэгиттэн «Өркөн» эр дьон ансаамбылын толоруутугар МТ баһылыктара хуорунан «Туйаарыма» ырыаны толоруулар, Чаппанда нэһилиэгиттэн «Айылылат» эр хоһууттары ансаамбылын толоруутугар «Оһуокай» ырыа, Мэнгэдьэк уонна Малдьаар нэһилиэгин баһылыктарын кыттылаах эр дьон ансаамбыллара, Улуу Кыайыга аналлаах Бордон нэһилиэгин баһылыга Прокопий Степанов кыттылаах нэһилиэк литературнай композицията уо.д.а. нүөмэрдэр бары даһаны табыллыбыттар.

Таркаайы нэһилиэгин баһылыга Владислав Ва-

сильев кэргэнин кытта ылбаҕай ырыата, Чуукаар баһылыга Артур Федоров кэргэнин кытта сахалыы намыһын үгкүүтэ, Ньурба куорат баһылыга Геннадий Игнатьев кэргэнэ Мария Игнатьеваны көрүөхтэн кэрэ вальс үгкүүтүн толоруулар дьон сыанабылын ыллылар. Оттон Хангалас баһылыга Серафим Винокуров, Сүлэ баһылыга Дмитрий Иванов улахан ырыаһыт дьон киэн аранаҕа биллибэккэ кистэнэ сылдыар талааннар эбит диэххэ сөп. Ньурбачаан баһылыга Мария Семенова да ырыаһытынан улаханник хаалсыбата. Улуус биір саамай уопуттаах уонна уһундук үлэһити сылды-

ар баһылыга, биһиги хаһыаппыт көхтөөх уопсастыбаннай кэрэспэдьиэнэ Мария Николаева (Үөдэй) хомуска оонньоон иһитиннэрдэ, бэйэтэ тикпит таһастарын «Сир симэхтэрэ» кэрэ кыргыттары хаама көрдөрдүлэр.

Саалаҕа истинг-иһирэх быһыы-майгы сатыылаата. Көрөөччүлэр бэртээхэй кэнсиэртэн истинг дуоһуйууну ыллылар. Кинилэр ортолоругар СВО кыттылаахтарын дьиэ кэргэттэрэ, СВО волонтердара - «Көмүскэл» иис сыаһын иистэннээннэрэ бааллара дьонго ытыктабыл уонна махтал санаатын үөскэтэр.

Эбэрдэ нүөмэрдэр быыстарыгар баһылыктар уонна «Байар» кэпэрэтиип туруорбут бириистэринэн аукцион оонньоно. Бултан, үүт-эт астан саҕалаан - тарбыйааха, табаны-тайаһы бултуурга лицензия ылар путевкаҕа тийэ туруордулар. Бытааччы Егор Михайлов мэлдьи даһаны буоларын курдук, аукциону эмиэ бэрт сэргэхтик салайан ытта. Манна ордук кэрэ ангардар күннээтилэр, эр хоһууттар даһаны аукционга кыттан ас-үөл атылаһан хааллылар.

Түмүккэ улуус дьаһалтатын нэһилиэктери кытта үлэҕэ отделын салайааччытын э.т. Виктория Федорова бу тэрээһингэ билиэт атытыттан 295000 солк. уонна аукционтан 67150 солк. кирибитин, бу үп барыта СВО фондатыгар кириэрин иһитиннэрдэ. 2 чаастан ордук барбыт үөрүүлээх тэрээһин эр дьон оһуокайынан түмүктэннэ.

Геннадий АНТОНОВ.

Тэрээһин

Сочига аан дойду ыччаттын фестивалыгар Ньурба былааҕа тэлээрдэ

Кулун тутар бастакы нэдиэлэтигэр сэттэ күн устата 188 дойдуттан көхтөөх ыччат, инники олоһу түстээччилэр Сочига фестивалыга муһуннулар. Киэн далааһыннаах программа 20 тыһ. кыттааччыны түмтэ. Саха сириин ыччаттын 113 киһилээх делегациятыгар Ньурбаттан Валерия Владимированы ыгырыллан кыттыыны ылла.

Улуус ыччат дьыалатын уонна имидж политикатын управлениетын салайааччыта Валерия Гаврильевна аан дойду дьонугар-сэргэтигэр республикабытын кэпсиир стендаҕа үлэлэстэ, үгүс тэрээһиннэргэ сырытта. Биір чабылхай түгэнинэн буолла МИД тойоно Сергей Лавров тус көрсүһүүтүгэр кыттыы. Манна СӨ-тэн вице-спикер Ольга Балабкина тэнгэ түөрт эрэ киһи кыайан ааста. Бэлиэтээн эттэххэ, хас хайысха аайы баҕарбыт бары сылдыбат. Ону тэнгэ 5 км кэрингэ доҕордоһуу сүүрүүтүгэр улуунун былааһын туппугунан спортсмен салай-

ааччы үөрэ кытынна.

Элбэди көрбүт, киэнгэ алтыспыт, улахан тэрээһингэ сылдыбыт киһи быһыытынан Валерия Гаврильевна Ньурбаҕа кэлээт коллегаларынан санаа үллэстэр, ыгырыынан улуус оскуолалары директордарыгар, уһуйааннар сэбиэдиһсэйдэригэр, гимназия алын сүһүөх оҕолоругар фестиваль туһунан кэпсээтэ. Аан дойдутааһы ыччат фестивалын сүрүн сыалынан буолар планета ыччаттын түмүү, инники сайдыыга үлэлэһэргэ доҕордуу сыһыаны үөскэтии.

Ыччат дьыалатын уонна имидж политикатын управлениета

Маассабай спорт

Гиірэ спорда- спорт биір ураты философиялаах көрүнгэ буолар, манна дьэ чохчы киһи бэйэтэ бэйэтэ кыайан, тулуурун, дьулурун эрчийэр-олоххо биір саамай бастыг хаа-чыстыбаны сайыннарар кыахтаах спорт көрүнгэ. Оҕо сырыттаахытына хас ыал ахсын гиірэ баар буоларын өйдүүбүн. Билинҕи курдук кырааскалаах буолбатах этилэр, тимир тимиринэн, чугуун чугуунунан. Убайдарбыт, күтүөттөрүбүт бэйэ икки ардыгар күрэгэ-һэллэрин, ону ааҕарбытын саныы биэрэбин. Дьэ бу ууран дьарыктанарга олус табыгастаах спортивнай снаряд, үгүс миэстэни ылбат, таһырдыа да, дьэ бу да дьарыктанарга сөп.

Билигин үгүс төрөптүттэр оҕолоро гиірэнэн дьарыктаналларын куттаналлар, эчэйиилээх буолуо дьэ сэрэнэллэр. Биллэн турар, спорт бары көрүнгэр доруобуйаҕа "риск" дьэ баар буолар. Саамай сүрүнэ - техниканы, ноуруусканы сөпкө табан оҕордоххо, араас канцерогеннаах омуок аһынан мээни аһаабакка, төрүт астарын аһаан, сөпкө биризмэтигэр угууан, этин-хаанын, өйүн-санаатын сыныһатан, дьарыкка эппиэтинэстээхтик, көтүпкэккэ сырыттаахтарына барыта кыаһаллар, оҕо сайдар кыаһын күүһүрдэр. Гиірэгэ илиин, атаһын, сийин, тыһнар уорганнарын барыта сайдар. Хамсык ыраы саһана сорох спортсменнар ковидынан ылдьан баран реабилитация аһалларыгар гиірэнэн дьарыктананнар чөл-лөрүгэр түспүт түгэннэрэ бааллар.

Быйыл гиірэ спордун көрүнгүн оҕолорго эрэ буолбакка, нэһиликтэр спартакиадаларыгар эмиэ киллэрдилэр, түгэниэн туһунан Гиірэ спордун Федерациятын аатыттан Нурба улуһун дьаһалтагыгар, спорт управлениетыгар улахан махталбытын тиирдэбит.

Ол курдук, бу дьыл кулун тутар 10 күнүгэр А.И.Пахомов аатынан спортсаалага оҕолорго Нурбатааһы ФКУОС управлениетын бириһингэр аһаҕас турнир ыһтылынна. Быйылгыттан гиірэ спордун көрүнгэ үөрэнээччилэр оройуонааһы Спартакиадаларыгар киірдэ. Күрэххэ 7 оскуола: Чуукаар, Маалькай, Сүлэ, Антоновка, Нурбатааһы элбэх хайысхалаах гимназия, Нурбатааһы техникэскэй лицейи хамаанданан кытыннылар уонна Нурба 2N° оскуолата соботох кыттааччылаах. Уопсайа 49 спортсмен 9 ыйаһынна кытынна. Кыргыттарга рыбок, уолаттарга двоеборье (толчок, рыбок) көрүнгүнэн барда. Маалькай, Чуукаар курдук ыраах оскуолалартан кэлбиттэрэ кэрэхсбиллээх. Хомойуох иһин, чугас сытар нэһиликтэртэн хамаанда хомуллан кэлэрэ кыаллыбатах, аныгыс күрэхтэргэ кэлиэхтэрэ, оҕолор талааннарын, күүстэрин кэлэн холонон көрүөхтэрэ дьэ

ГИИРЭ СПОРДА – ТУЛУУР, ДЬУЛУУР ТҮҮЛҮГЭТЭ!

эрэнэбит. Ол курдук күрэх түмүгүнэн:

- Кыргыттарга:**
58 кирилбэ
1 Николаева Виленна 11 кыл. Чуукаар
2 Егорова Чэмэлиинэ 11 кыл. Малькай
3 Захарова Диана 11 кыл. Антоновка

- 63 кирилбэ**
1 Босолева Катя 10 кыл. Чуукаар
2 Степанова Анна 9 кыл. Антоновка
3 Ымыкова Ангелина 10 кыл. НЭХГ

- 68 кирилбэ**
1 Никифорова Айта 10 кыл. НЭХГ
2 Сергеева Дайаана 10 кыл. Чуукаар

- 68 кирилэттэн үөһэ**
1 Тихонова Күннэй 9 кыл. Антоновка
2 Старостина Нюргуяна 11 кыл. Сүлэ
3 Михайлова Дайаана 11 кыл. НТЛ

- Уолаттарга:**
58 кирилбэ
1 Степанов Леонид 10 кыл. Чуукаар
2 Тогонохов Александр 10 кыл. НТЛ
3 Эверстов Маркел 10 кыл. НЭХГ

- 63 кирилбэ**
1 Иннокентьев Михаил 11 кыл. Чуукаар
2 Иванов Роман 11 кыл. НТЛ
3 Филиппов Родион 10

- кыл. Сүлэ
68 кирилбэ
1 Захаров Радомир 10 кыл. НТЛ
2 Данилов Родион 11 кыл. Чуукаар
3 Винокуров Никон 11 кыл. НТЛ

- 73 кирилбэ**
1 Петров Родион 11 кыл. НЭХГ
2 Архипов Алексей 11 кыл. НТЛ
3 Казаков Феодосий 10 кыл. Чуукаар

- 73 кирилэттэн үөһэ**
1 Дьяконов Ярослав 10 кыл. Чуукаар
2 Кисильков Юрий 11 кыл. НЭХГ
3 Степанов Соломон 11 кыл. НТЛ

- Хамаанданан түмүккэ:**
1 Чуукаар орто оскуолата Кыайылааһынна таһыта
2 Ст. Васильев аат. Нурбатааһы элбэх хайысхалаах гимназия
3 А.Н. Чусовской аат. Нурбатааһы техникэскэй лицей
4м -Антоновка
5м -Сүлэ
6м -Маалькай
7м -Нурба 2N° оскуолата
Кыайылаахтар грамотанан, мэтээлинэн уонна Кубогунан наһараадаланнылар. Бэлиэтээн этиэби баһарыллар, Чуукаар кыра оскуолатыттан кэлэн, түмүккэ 9 очколаах, 5 ыйаһынна барытыгар

бастааннар, утарсааччыларын ырааһын хаалларан кыайы ороһүйүн биллилэр. Манна тренерынан, физическай культура учууталынан Иннокентьев Любомир Иванович олус таһаарылаахтык үлэли сылдырын көрдөрдө. Любомир Иванович бэйэтэ гиірэ спордун фаната, пропагандиһа, Баһылай Манчаары оонньууларын призера. Онон манлык айар-тутар, үлэлиир-хамсыыр дьонноохпутунан киэн туттуох густаахпыт.

Нурба улуһун гиірэ спордун Федерациятын Председателэ Герасим Петрович Парников анал бириһин Ст.Васильев аат. НЭХГ 11 кылааһын үөрэнээччитэ Петров Родион тутта. Родион бастагы тренерэ - Михайлов Владимир Семенович. Киһи Нурба улуһугар гиірэ спорда сайдарыгар сыратын-сылбатын уурбут, билигин да гиірэ спордун сайдытыгар бэйэтин кылаатын киллэрэ сылдыар, Нурбага элбэх гиревик оҕону, ыччаты иитэн таһаарыт фанат, энтузиаст киһи.

Бу күрэхпитигэр анаан рыбок, толчок техникатын туһунан сүбэ ролигы ыһпыт дьоммутугар – СӨ үтүөлээх тренеригэр, Гиірэ спордугар Саха сири сүүмэрдэммит хамаандатын сүрүн тренеригэр Василий Николаевич Дьячковскаяга, Н.Н.Чусовской аат. Антоновка орто оскуолатын выпускнигар, 2021с. Баһылай Манчаары оонньууларын, 2023с. Гиірэ спордун Федерациятын Кубогар уонна соторутааһыта буолан ааспыт Дьокуускай куорат Первенствотын уонна Чемпионаттын призегар – Ефремов Дениска Федерациятыттан улахан махталбытын тиирдэбит. Денис бастагы тренерэ В.С. Михайлов, билигин «Модунга» В.Н.Дьячковская салататынан утумнаахтык дьарыктанар. Ону сэргэ, оҕолору бэлэмнэн аһалыт учууталларбытыгар, күрэби ыһтарбытыгар судействоһа күүс-көмө буолбут Нурбатааһы эбии үөрэхтэһин киһинин педагогар, 21 Баһылай Манчаары Оонньууларын кыттылааһар – Андреева Валерия Владимировнага, Октябрьскай нэһилиэк сүрүнүүр специалиһыгар Захарова Виктория Викторовнага, Нурба Киин балыһаһыттан Архипова Матрена Николаевнага уонна Октябрьскай нэһилиэк пресс-киин сулуспатыгар-Камилова Айталиа Акрпалиевнага, ФКУОС управлениетын пресс-киинигэр махтал маанытын аныбыт.

Гиірэ спорда –тулууру, дьулууру түһүлүгэтигэр өссө элбэх ыччаты түмэ турдун! Нурбагыт улуһун олохтоохторун физкультуртанан, спордунан дьарыктанын, чөл ологу тутуһун дьэ ынгырабыт!

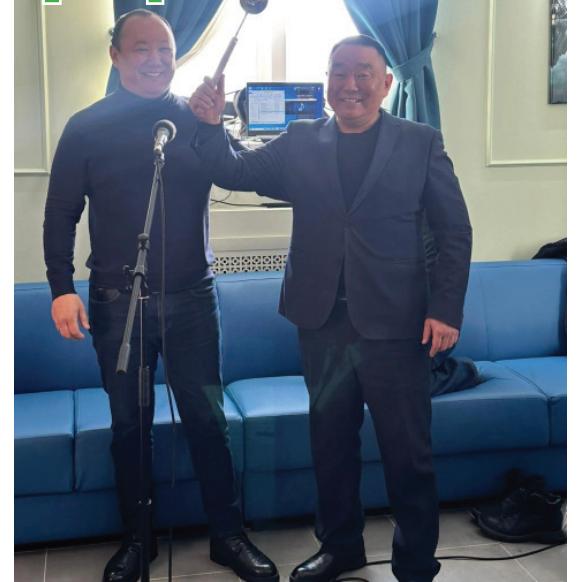
Аныгыскы гиірэ спордун түһүлүгэтигэр көрсүөххэ диири!

Надежда Егорова

Олохтоох салайыныы

Улуус суотугар

Антоновка баанньыга өрөмүөнүнэнэ

Бүгүнгү күн туругунан Октябрьскай нэһилиэк баанньыга улууска биір соһотох үлэлиир общественнай баанньык. Уон сыл устата үлэлээбит муниципальнай эбийиэк быллырын өһүөтэ охтон, олохтоох дьаһалта улууска хаһытаалынай өрөмүөнгэ дьэ сайаапкалааһыта. Салалта өһөбүлүнэн 6,5 мөл. солк. көрүлүбүтэ. Биэс ыйы кыайбат кэмгэ өрөмүөн толору бүттэ, кэрэ аһардар күннэрин көрсө, кулун тутар 7 күнүгэр, саһардыллыбыт эбийиэк аанын арыйда.

Бу үлэһэ Антоновка сатабыллаах эр дьоно ылсан үрдүк таһымнаах, аныгы кэм ирдэбилгэр толору эппиэттиир, сүрүнэ дьэ хаачыстыгалаах өрөмүөнү өһөрдүлэр. Үөрүүлээх арыллыыны "Алгыс" эбэлэр кулууптара, "Кэрэли" фольклорнай бөлөх киэргэттилэр. Нэһилиэк баһылыга Семен Корякин улуус баһылыгар Алексей Иннокентьевка, өрөмүөнү юрийудаабыт улуус депутатыгар, урбаанный Юрий Елеусизовка, үлэһиттэргэ Леонтий Никифоровка, Григорий Никифоровка, Арсен Пахомовка махтал суруктары туттарда.

Муостата, үрдэ, истиэнэтэ барыта көтүрүллэн, уот, уу ситимэ уларыттан, ис-тас үлэтэ өһөһулан, пракакалаах баанньык өһөтүнэн таһанааччылар махталлара үгүс. Эрдэ өрөбүллэргэ эрэ үлэлиир буоллаһына, билинҕи графигынан алта күн: оптуоруннуок, сэрэдэ - чааһын сайаапканан, чаппиэр, субуота - дьахтар, бээтинсэ, өрөбүл - эр дьон күннэрэ. Саһардыллыбыт эбийиэги өһөһу таһанааччылар харыстаан, үрдүк культуураахтак сылдыан, өр кэм устата дьону-сэргэни үөрдэ туруо дьэ олохтоох дьаһалта, бэдэрээччиттэр бигэ эрэллээхтэр.

Октябрьскай нэһилиэк дьаһалтатын пресс-киинэ

С 15 марта 2024 г. жители смогут проголосовать за общественные пространства для благоустройства в 2025 г.

Жители Нюрбинского района путем онлайн-голосования смогут выбрать, какие общественные территории будут благоустроены в рамках федерального проекта «Формирование комфортной городской среды» национального проекта «Жилье и городская среда» в 2025 году.

В этом году в Нюрбинском районе в перечень объектов для рейтингового голосования вошли благоустройство улица Степана Васильева и набережная реки Виллой 2 этап.

Всероссийское рейтинговое онлайн-голосование по выбору объектов для благоустройства стартует 15 марта 2024 года. Каждый житель района старше 14 лет может проголосовать только за один из предложенных объектов. Ознакомившись с проектами и отдать свой голос за понравившийся объект можно будет с 15 марта до 30 апреля 2024 года на Всероссийской онлайн-платформе <https://14.gorodsreda.ru/>.

Култуура эйгэтэ

Дьокуускай куоракка «Оҕо Дьулаах Бухатыыр» олонхо испэктээк аһыллытыгар СӨ Ил Дарханын иһинэн «Олонхо» национальной тэрийэр кэммитэтин бэрэссэдэтэлэ Александр Жирков тыл эититэ

Ытыктабыллаах Саха театрынын ыалдьыттары, Нурба дьонно-сэргэтэ! Эһиэхэ бука барыгытыгар эҕэрдэ буоллун!

Быраабыталыстыба солбуйар бэрэссэдэтэлэ туох үлэ саҕалана сылдьарын туһунан сииһилии эттэ, ону хатылаабаппын, мин бу бүгүн театрга сыһаннаабы этиэхпин баҕарабын.

Нурба улуугу театральнай искусство, саха театральнай искусствота балайда диригник сиһилии тардыбыт уонна ситиһилэммит, саха театрынын искусствота диэн өйдөбүл Нурба дьонугар, сиригэр олохсуйбут дойдута. Колхоз театра диэн ааттаан, өссө сэрии иннинэ 1940 сыллаахха Нурбаҕа бастакы театр тэриллибитэ. Эһиэхэ саха театральнай искусствота бүтүннүү, ону аһан, Россия, Советскай дойду билиммит баараҕай талааннара, киэн туттубут дьонно, Тарас Павлович Местниковтан саҕалаан, Устин Георгиевич Нохсоороп, Сергей Зверев-Кыыл Уола, Христофор Трофимович Максимов эһиэхэ үлэлээбиттэрэ. Россия народнай артистара Марк Слепцов, Афанасий Петров, Федот Потапов, Зоя Багынанова Нурбаҕа, Нурба театрдарыгар үлэлээбиттэрэ, икки театрга – Норуот театрыгар уонна судаарыстыбаннай театрга.

Төрүт өйдөбүллэргитигэр эрэллээххит иһин нурбаларга махтанабын

Судаарыстыбаннай театрынын арыый да хойугу тэриллибитэ, 1966 сыллаахха. Ол курдук,

Спартак Петрович Федотов, Спартак Иванович Слепцов Нурба театрыгар үлэлээбит-

тэрэ, өр сылларга. Саха театральнай искусствотын киэн туттуулаара Ксения Адамова, Мария Канаева эмиэ Нурба театрыгар үлэлээбиттэрэ. Билигин даҕаны ылыы-туойа, айа сылдьар Фрументий Софронов эмиэ Нурба театрыттан кынат анньыммыта.

Былыр былыргыттан ырыаҕа ылламмыт, хоһоонно холбонмут Киэн Нурба, Күөх Нурба дьонно-сэргэтэ искусство, айар үлэ өттүгэр талааннаахтар, дьобурдаахтар диэтэххэ ким даҕаны мөккүһө суоҕа дии саныбын. Аны эһиги 2012 сыллаахха Кыталыктаах - Долина стерхов диэн сүрдээх мааны ааттаах уонна аатыгар сөп түбэһэр киэн-куон, кэрэ алаас сиргэ Олонхо ыһыаҕын тэрийбиккит. Тэрийээччилэр сорохтор манна бааллар, Владимир Михайлович Прокопьев кэлэн олорор, кини баһылыктыгы сылдьан тэрийбитэ. Онтон Борис Попов, эмиэ эһиги баһылыккыт, түмүктээбитэ.

Нурбаҕа Олонхо үрдүк таһымнаах этэ. Тыһыынчанан ыалдьыт кэлэн, Нурба дьонно-сэргэтэ саха төрүт үгэстэрин, саха былыргытын, суруктан-бичиктэн эрэ буолбакка, бэйэтин өйүгэр-санаатыгар илдьэ сылдьар эбит диэн, ону көрөн, итэҕэйэн, сөҕөн-махтаһан, нурбаларга махтанан бар-

быттара. Былырынын Аан дойду таһымнаах түмсүүнү бу Нурба улуунун сана салалтата тэрийэн ыппыта. Мин онно кыайан барбатаһым гынан баран, далааһына, тэрээһинэ дьонуннаах, үчүгэй гына тэриллибит, оҥоһуллубут этэ.

Эһиги бары билэбит, Ил Түмэн 30 сыла туолла, бэҕэһээ бу Саха театрыгар буолбута. Лоп курдук эһиги саҕа киһи баар этэ. Улахан муннаах буолбута. Ол тэрээһиннэр бүгүнгүнэн түмүктэнэллэр. Мин, онно эмиэ кытылылаах киһи, эһиги туруорбут спектакльгытын көрдөхпүнэ саатар диэн санаанан салайтаран кэлэн турабын. Бүгүн сцена кэннигэр туран кэпсэттим аҕыһа киһини кытта, итиннэ биэр Андрей диэн уол баар, котельнайга үлэлибин диэтэ. Биэр эмэ профессиональнай артыыс баар дуо диэбиппин, суох диэтэ. Розалия Михайловна Тихонова уонна Николай Павлович Петров кэлэн сылдьар, итиннэ Александр Васильевич Титигиров баар, кинилэр туруордулар. «Оҕо Дьулаах Бухатыыр» диэн Нурбаҕа бэйэтигэр үөскээбит олонхо. Кини хас да сюжеттардаах, онтон биридэстэрин талан ылан туруорбуттар. Дьэ, Розалия Михайловна махтанабын дьулурун иһин! Улуус дьаһалтатыгар махтанабын, өйбүлгүт иһин. Уонна Нурба дьонугар-сэргэтигэр бэйэҕит төрүт үгэстэргитигэр, төрүт өйдөбүлгүтүгэр эрэллээххит иһин эһиэхэ бука барыгытыгар улахан махтал буоллун. Бүгүн үчүгэй спектакль буолуоҕа дии саныбын. Ситиһини баҕарабын.

Дьарыктаах буолуу

Кулун тутар 7 күнүгэр «Кыталык» култуура дьарыаһыгар Аан дойдутаағы Дьахталлар күннэригэр анаан улуустаағы Дьарыктаах буолуу киинэ «Кэрэли» кулууба кыттыылаах куорат дьахталларыгар анаан быыстапка тэрийдэ. Улуустаағы киин балыһына кэлбит дьон хаан баттааһыннарын, саахардарын, холестериннарын, харахтарын бэрэбиэркэлээтилэр. Кэрэ анаардар маастар-кылаас быттылар.

Аан дойдутаағы Дьахталлар күннэринэн куорат дьаһалтатын баһылыга Геннадий Игнатьев, Урбаан, эргийэн уонна олохтоох онорон таһаары департаменын салайааччыта Михаил Пан, улуустаағы Дьарыктаах буолуу киинин салайааччыта Сахая Столярова эҕэрдэлээтилэр. «Кыталык» култуура дьарыаһын эр дьонно ылбаҕай ырыа бэлэх уунулар.

Н.Н.Чусовской аатынан Антоновка орто оскуолатын 8 кылааһын үөрэнээччилэрэ тест Льюшера тэрийэн быттылар.

Тэрээһингэ кэлбиттэр эдэр ийэлэр онгорбут сонун оҥоһуктарын кытары билистилэр, хамаатык атыыластылар, аҕам

«Кэрэли» үлэтэ суох дьахталлар кулууптара тэрилиннэ

саастаахтар үлэлэрин сэргий көрдүлэр.

Куорат түөлбөлөрүн кэрэ анаардара параадтаан тахсан хаамтылар.

Улуустаағы Дьарыктаах буолуу киинин салайааччыта Сахая Максимовна Столярова:

-Аан дойдутаағы Дьахталлар күннэригэр киингэ учуокка турар үлэтэ суох дьахталларга анаан «Кэрэли» кулууп тэрийдит. Кулууп үлэтин сыаласоруга - үлэтэ суох дьахталларга үлэ булан биэрээһини сэргэ анал дьайыыга сылдьар ба-

йыаннай сулууспалаахтар дьэ кэргэннэригэр, олох очурдарыгар түбэспит ийэлэргэ күүскө буоларга анаар. Кулууптун презентациялаатыбыт. Бүгүнгү тэрээһингэ «Сайдам тыл» түмсүү салайааччыта Татьяна Александрова, «Норуоттар доҕордоһуулары» түмэл библэтиэкэрэ Юлия Васильева, Нурба к. уопастыбаннай эйгэлэрин сайыннарыыга Дирижсыйэтин салайааччыта, куорат уопастыбаннаыга Саргылана Седалищева үлэлэстилэр, «Нурбатаағы улуустар икки

ардыларынаағы дьэ кэргэнгэ уонна оҕоҕо көмөнү оноруу комплекснай киин» социальнай педагогтара Мария Филиппова уонна Айтилина Петрова бэйэни билиһиннэри тренинг ытытылар.

Кулууп бийылгы былаанын ан кэрэ анаардарга анаан маастар-кылаастары ытытыахпыт, уйулҕа идэлээхтэри, тэрилтэ салайааччыларын кытары көрсүүлэри тэрийиэхпит.

Үлэ миэстэтинэн хааччыыны тэрээһинигэр В.А.Петрова аатынан Нурбатаағы улуустар икки ардыларынаағы Кырдыбаастар уонна инбэлииттэр интэринээт -дьеэлэрэ, «Байар» кэпэрэтиип, улуустаағы киин балыһына, Нефроклиника, «Россельхозбанк», киин бухгалтерия, улуустаағы үөрэҕири салаата кыттыыны ыллылар. Бүгүнгү тэрээһиммитигэр кытыбыт ИП Спиридонова Е.Г., Ким Л.Л. махталбытын биллэрбит,- диэн түмүктээтэ Сахая Максимовна.

Антонина СЕМЕНОВА

ГИМС извещает

К сведению судоводителей!

Уважаемые горожане и жители Нюрбинского района, Вилуйское отделение Центр ГИМС ГУ МЧС России по РС (Я), напоминает о необходимости государственной регистрации маломерных судов с момента приобретения.

Согласно Приказа МЧС России от 27 июля 2023 года № 777, п. 7 Владелец маломерного судна обязан обратиться в подразделение ГИМС МЧС России с заявлением о государственной регистрации маломерного судна и права собственности на маломерное судно или перехода права собственности на маломерное судно в течение 30 календарных дней со дня оформления документов, подтверждающих возникновение, переход прав на маломерное судно.

За нарушение правил государственной регистрации маломерных судов установлена ответственность (административный штраф) частью второй статьи 19.22 КоАП РФ, влечет наложение административного штрафа на граждан в размере от 1500 до 2000 рублей; на должностных лиц – от 2000 до 3500 рублей; на юридических лиц – от 5000 до 10000 рублей.
**Вилуйское отделение
Центр ГИМС ГУ МЧС России по РС (Я)**

Иһирэх тылынан

Талба талаан – таңгара бэлэбэ дииллэр

Таңгара талааны хадаҕа-лаабыт дыно диэн өйдөбүл баарын бары билэбит. Итинэн сизтэрэн, мин билиһиннэриэхпин баҕарабын Күндээдэ нэһилиэгин дыонун-сэргэтин харабын далыгар улааппыт,

биир кэрэ кэмэ, умнуллубат түгэнэ буолар. Ону сэргэ кулууп иһинэн үлэлиир “Сандал” оҕо фольклорнай ансамбылыгар Альбина Дмитриевна Платонова салайытынан утумнаахтык дьарыктаммыта. Элбэх күрэх-

үөрэнэллэрэ. Элла дьүөгэтинээн Муся Платоновалыын, кини убайа Валералыын биир идэлээхтэр. Үһүн тутуспутунан бииргэ устудьуоннаабыттара, тойукка, хомуска, фольклор араас көрүнгүрүгэр тэнгэ үһү-йуллубуттара. Билигин бары талбыт идэлэринэн таһаарылаахтык үлэли сылдыаллар. Элла колледжын ситиһиилээхтик бүтэрэн, төрөөбүт-үөскээбит дойдутугар Күндээдэбэ кэлэн үлэ үөһүгэр сылдьар, оҕо сааһыттан дьарыктаммыт кулуубугар тутуах үлэһит буолар. Күүстээх куоластаах ырыаһыт, чабырҕахсыт, тойуксут, артыгыс, үнкүүһүт, кэнсиэртэри иилээн-саҕалаан ыгытааччы - бу барыта биһиги Эллабыт.

Утумнааһын диэн баар дииллэр. Элла, маҕнайгы сиэн кыыс буолан, маанылаан иппит эһээлээх эбээтэ талаан бөҕө дьоннор. Эбээтэ Мария Семеновна ырыаһыт, оһуохайдыт дьоннордоох, Малдыаҕартан төрүттээх, кэрэ, нарын куолаһынан ыллаатаһына иһийэн олонорон истэрбит. Онтон тапталлаах эһээтэ Владимир Иванович Семенов-Буудья сыанкаларча, пьесаларга оонньуур талааннаах артыгыс этэ. Кэнсиэртэргэ солбуллубат ыгытааччы, уус-уран тыллаах кэпсээнһит, Ньурба ыһыахтарыгар сайын айыы ат сүүрдүүтүн комментатора буолааччы.

Хос эһээтэ, Тимофеев Семен Николаевич-Сыччыкы Сэмэн оһуохайдыт эбит. Төрүт удьуор талааннаах дьоннорун утумнаан кыыспыт тойуксут, оһуохайдыт, чабырҕахсыт, ырыаһыт буоллаҕа. Элла ийэтэ, Үөһэ Бүлүүттэн төрүттээх Джульетта Михайловна эмиэ ыллыыр, күүстээх куоластаах, ордук патриотической ырыалары бэркэ толорооччу ырыаһыт. Бу барыта бииргэ түмүллэн кыыспытыгар ингэриллибит буолан, ону сайыннаран, ыллыы-туойа сырыттаҕа.

Нэһилиэкпит иһигэр “Айар

айар алып эйгэтигэр ылларбыт эдэр ийэни, култуура эйгэтигэр үлэли-хамсыы, айа-тута сылдьар Элеонора Семенованы.

Кини 1997 сыллаахха тохсунньу томороон тымныыта өрөгөйдөөн турар кэмигэр Семеновтар диэн эдэр ыалга маҕнайгы оҕонун күн сириин көрбүтэ. Эдэр дыон кырачаан кыыстарын Элеонора диэн эриэккэс аатынан сүрэхтээбиттэрэ. Алта оҕолоох ыал улахан оҕолоро буолан Элла эпипиэтинэстээх, бырааттарыгар, балыстарыгар холобур буола улааппыта. Ойор-тэбэр оҕо сааһа төрөөбүт Күндээдэтигэр ааспыта. Оскуолаҕа ситиһиилээхтик үөрэммитэ, араас тэрээһиннэргэ актыыбынайдык кыттыһан иһэрэ. Кыра сааһыттан сытыы-хотуу кыыс, туохтан да инни-бэккэ ылсан дьарыктанара, үүнэрэ-сайдара.

Оскуолаҕа үөрэнэр сылларыгар Галина Прокопьевна Степанова салайар “Кэскил” образцовай үнүүр ансамбылыгар дьарыктаммыта. Кыра кылааска үөрэнэ сылдьан, Ороһооспо кэмигэр, дойдуну тэрээһэр Москваҕа, Кремль елкатыгар үнүүрүлээн кэлбитэ – оҕо сааһын

тэргэ кытталлара, кыайыы өрөгөһүн биллэллэрэ.

Сайын айыы ыһыахтарга сылдьан, ыһыах сиэрэ-туома хайдах ытылларынан, туох барарын барытын билэ улааппытара. Элла олох кыра сааһыттан ыллыырын сөбүлүүр. Оскуолаҕа үөрэнэр кэмигэр хойоон айан суруйууга бастакы холонор көрүүлэрэ саҕаламмыттар.

2014 сыллаахха оскуоланы ситиһиилээхтик бүтэрэн, Дьоккуускай куоракка А.Д.Макарова аатынан култуура уонна искусство колледжыгар төрүт култуура салаатын хотугу нуруоттар култуураларын үөрэтэр салааҕа туттарсан кирибитэ. Култуура эйгэтигэр улааппыт кыыс идэтин сөпкө талбыт диirim сыһа буолбата буолуо. Оҕо эрдэбиттэн дьарыктара кыыс инники олоһун суолун дьыргыччы арийан төһүү күүс буолбуттара. Элла устудьуоннуур сылларыгар талаана өссө арыллан элбэххэ үһүйүллүбүтэ. Куоракка ытыллар тэрээһиннэргэ үгүсүк кытталлара, сайынын ыһыахтар аһыллыыларын сизерин-туомун толорсон күн бокуойа суох буолаллара, үһүяаччыларыттан элбэххэ

алып” диэн түмсүү баар. Оно айар дьөһүрдээх дыон ортогугар Эллабыт саамай эдэрдэрэ буолар. Кини иллэн кэмигэр хойоон айар дьөһүрдээх, оно матыып суруйан ырыа гынан таһаарар дьарыктаах. 2020 сыллаахха Н.И.Харитонов-Чуор 80 сылыгар анаан ытыллыбыт ырыа күрээбэр, поэт “Эйигин таптыбын” хойоонун ырыа гынан ыллаан 3-с истиэпэннээх лауреат буолбута. Бэйэтэ айан таһаарар хойоонноругар матыып суруйарын ордорор. 2021 сыллаахха биир идэлээбэр Айаана Антоноваҕа анаан “Айан” диэн ырыаны суруйбута. Бу тэмимнээх ырыа истээччи кутун тутар дьөһүннээх ырыа буолар. Элла бу ырыатын, саҕа тахсан эрэр эстрада ырыаһыта, Айыллаана Сандаар ыллаан “Үрдэл-2023” номинана буолбута.

Күндээдэбэ хаһыс да сылын “Кубок поршня” күрэх ытыллар. Араас улуустартан мустан, тонуу хаар устун ким кыахтаах, ким күүстээх массыыната күрэхтэһэр күрээбэ буолар. Бу күрэххэ гимн ырыа наада эбит диэн буолбутугар, Элла ылсан “Кыайыыга дьулуһ” диэн ырыата 2023 с. айыллыбыта. Күрэх кэмигэр буруолуу сылдьар ырыа сүрэхтэнэн, тутта дьон-сэргэ сэнээрэритин ылан ырыа үрдүккэ көппүтэ. Айанна сылдьар суоппардар сөбүлээн истэр ырыалара буолбута. Элла

бу ырыатынан “Туой Хайа-2023” республиканскай ырыа күрээбэр кыттан “Бастын авторскай ырыа” номинацияҕа тиксибитэ.

Кини этэринэн, ийииин кирирдэһинэ хойоон тыла, ырыа матыыба бэйэтэ субуллан тахсар. Альбина Күндээдинскэйэ «Учууталга» диэн хойоонугар матыып суруйан, күһүн балаҕан ыйыгар саҕа оскуолаҕа “Көлөнөлөр көрсүһүүлэрэ” диэн

Ырыаһыт Кыысчааммар

*Билэр кэрэ кыысчааным
Олох устар тэтимигэр,
Күн-дьыл ааһар түгэнигэр
Улааппыккын билбэтэхпин.
Бүгүн көрдүм эйигин,
Киэн түһүлгэн тэрээһинин,
Аан ситимнэ холбоһон
Куйаар устун холбоһон.
Кэрэ ийиһин ылахтыы дайан
Көппүт дьикти дорбоон буолан,
Хас сүрэххэ үөрүү кыымын
Сырдык күнү ыһангын.
Ураҕай күдүмнэс уотугар
Кубалыы кынтайа дайангын,
Чаҕылхай дьиримнэ сөпсөһөн
Кыыс кэрэ таһаан түпсүбүт.
Ситиһи силигэр куустаран
Эрэни эрэлгэр сууланан,
Төрүөт буолбут күнүнүнэн
Ийэли эбэрдэ ытабын.
Ыраас санаа ымыылаах
Ылбаҕай ырыаһыт кыысчааным,
Дьол кустуга кыымнаах
Далбар Хотун эн буолуон.*

Альбина Күндээдинскэйэ, 17.02.24 сыл, Дьоккуускай

истинг көрсүһүүгэ ыллаан бар дьонун эбэрдэлээбитэ.

Номнуо хас да ырыалаах буолан, быйыл, олунньу ый 17 күнүгэр Эллабыт “Ырыам матыыба бүппэтин” диэн бастакы айар киһэтэтин төрөөбүт дойдутун дьонугар-сэргэтигэр бэлэх ууммута. Бу айар киһэтэтигэр үөрэппит учууталларыгар “Учууталга” диэн ырыатын анаабыта уонна тыһынаах сибэкки дьөрбөтүн бэлэхтээн олус үөрдүбүтэ, долгуптута.

Бу 2024 сыл кулун тутар 2 күнүгэр Дьоккуускай куоракка, Ойуунускай аатынан Саха академическай театрыгар ньурбалар С.В. Петров-Чыгычаах “Оҕо Дьулаах Бухатыыр” олонхотун киэн эйгэбэ оонньоон көрдөрдүлөр, көрөөччү үрдүк сыанабылын ыллылар. Олонхо сүрүн дьоруойдарын Күндээдэ талааннаах ыччаттара толорбуттарыттан үөрэбит, астынабыт. Оҕо Дьулаах бухатыыры Валерий Платонов, онтон бухатыыр балтын Көмүс Хонгоруу оруолун Элеонора Семенова итэбэтиилээхтик толорбуттара киһини үөрдэр. Кинилэр кылыһахтаах тойуктары көрөөччүлөр олус сөбүлээн истипиттэр, астыммыттар.

Айар куттаах, ыллам ырыа аргыстаах, саха норуотун төрүт култууратын өрө тутан үлэли-хамныы сылдьар Эллабыт талаана өссө арыллыа, оҕолоро, чугас дыно, төрөөбүт дойдута киниэхэ олоһун султата, тыһынар салгына буолан ийии кыымын саҕыахтара, өссө да ыллам ырыалар айыллан ыллана, киэн куйаарга көтүөхтэрэ диэн сэмээр үөрэбин.

Татьяна СТЕПАНОВА, М.И.Герасимова аатынан олохтоох библиотика библиотикаһа

100 лет Пионерской организации ЯАССР

(продолжение)

Всем запомнился праздник Дружбы в 3 «б» «В семье единой», посвящённый 60-летию образования СССР. В подготовке праздника принимали участие не только вожатые, но и родители. Ребят разделили на пары. Каждая пара представляла одну союзную республику: сшили костюмы, подготовили планшета-рассказ, национальное блюдо и танец. Этот праздник показал, если всем взяться, то и октябрю при помощи взрослых могут организовать и быть участниками больших дел. А об общешкольных праздниках и фестивалях Дружбы рассказано в главе о КИДе «Факел».

Маршрут «Тимуровец». Вся тимуровская работа проводилась по этому маршруту. У каждого отряда свой командир тимуровцев. Отряды шефствовали над ветеранами войны и труда, матерями-одиночками: убирали снег, кололи дрова, складывали в штабель дрова, шефствовали над детским садом, помогали «Центральному» отделению совхоза сбрасывать снег с хотонов, чистили снег. Командиры тимуровских отрядов - мальчики. А мальчики с именами Тимур - бессменные командиры.

«Равнение на пионерское знамя». Ответственными за этот маршрут были знаменосцы дружины. Это знание истории Красного знамени, пионерии и комсомола. Хранение и бережное отношение к Знамени дружины. Знаменосцы обучали знаменную группу, флажконосцев отрядов, с гордостью относились к своим обязанностям. Наши знаменные группы были одними из лучших в районе, обучали знаменные группы сельских школ основным приёмам обращения со знаменем. В эти годы с гордостью носили звание знаменосца дружины Гаврильев Семен, Антонов Клим, Степанов Лазарь, Николаев Володя, Николаев Саша. Отряд горнистов и барабанщиков тоже был одним из лучших в районе. За это мы благодарны методисту Дома пионеров района Марии Емельяновой Чурустаевой.

Лучшим организаторам присваивали звание «Пионер-инструктор». Они проводили учебу пионерского актива не только в дружине, но и в районе. Это знаменосцы дружины Сеня Гаврильев, Женя Федоров, Пана Яковлев, Лазарь Степанов, Володя Николаев, Саша Николаев, барабанщики Людмила Иванова, Саша Николаева, Кюньэй Семенова, Шура Александрова, Лена Васильева, горнисты Вася Васильев, Гоша Захаров, Коля Моисеев, Вася Афанасьев, Петя Иванов и другие.

«Сильные, смелые, ловкие». Это один из любимых всеми школьниками маршрутов. Начиная с октябрятских звездочек и групп, пионерских звеньев и отрядов, все любили организовывать различные спортивные соревнования: веселые старты и перемены, догонялки, по бегу и прыжкам, весною соревнования на лыжах, в летние каникулы мальчишки становились членами дворовых школьных команд. В течение учебного года работали разные спортивные секции. Ни один поход, пионерский костер не проходил без спортивных соревнований. Во всех наших начинаниях, соревнованиях помогали учителя физкультуры. Нам повезло в этом. Спасибо от

Пионерии ЯАССР 100 лет

всей ребятни Юрию Михайловичу Яковлеву, Анатолию Михайловичу Тимофееву! И ещё - легкоатлетическая команда нашей школы вот уже несколько десятилетий лучшая в Нюрбинском районе! В традиционной районной эстафете по лёгкой атлетике, посвящённой Дню Победы, занимали и занимают первые или призовые места. Вот наши знаменитые легкоатлеты: Афанасьев Алексей (Дьюор), братья Ивановы Вася и Миша (Дьяархан), Яковлев Павел (Тоойус), Винокурова Дуня, Ефремова Клава, Илларионова Лида, Степанова Роза, Анисимов Толя, Григорьев Эдик, Никифоров Вася, Васильева Людмила, Иванов Эдик, Александрова Лида, Иванов Олег, Хоч Света, Оля Чумпурова. С теплотой и благодарностью называем имена уважаемых Григория Дмитриевича Чумпунова - учителя якутского языка и литературы, тренера от Бога по легкой атлетике; Льва Александровича Антонова - учителя истории, учителей физкультуры: Дмитрия Егоровича Степанова, Михаила Ивановича Николаева.

Недаром говорят, «Делами звена дружина сильна». Звенья объединялись в отряды, а отряды - в дружину. В делах отрядов советчиками были классные руководители Хоч Г. А., Ушатова М.А., Баянова Л.Г., Хоч В.К., Ефремова М.Я., Петров П.Е., Чумпуров Г.Д., Токусарова С.Е., Егорова С.П., Николаева М.Г., Шилова С.И., Афанасьев М. И., Рожина Г.М. Помощниками общедружинных дел был комитет комсомола учащихся и учителей. А членами комитета комсомола учащихся становились пионеры-активисты. Практиковали совместные заседания совета дружины, комитета комсомола учащихся и учителей. Я как старшая вожатая регулярно отчитывалась перед партийной организацией школы. Была постоянная связь: партия-комсомол-пионер. Действовала в дружине «Школа вступающего в комсомол», где старше пионеры готовились к вступлению в ряды ВЛКСМ. Изучали Устав и историю комсомола, старались учиться лучше, ответственно относились к своим обязанностям. Пионеры дружины со Знаменем, под звуки горна и барабана много раз выступали с приветствиями на общих комсомольских и партийных собраниях, конференциях совхоза «Нюрбинский» и района. За регулярную помощь огородной бригаде совхоза, фермам Центрального отделения по поручению партийной организации совхоза «Нюрбинский» (директор Павлов Алексей Андреевич, секретарь партийной организации Павлов Николай Петрович, оба ветераны войны), столярный цех (мастер Яковлев Николай Афанасьевич) изготовил шкаф-купе на всю стену в пионерской комнате. В республиканском смотре-конкурсе пионерских комнат наша комната заняла призовое место, награждена Грамотой обкома комсомола и Областного совета пионерской организации. В феврале 1985 г. приезжала корреспондент Якутского радио Валентина Атласова и выпустила передачу о нашей дружине на республиканском радио. На базе нашей дружины стали проводиться кустовые и районные семинары старших вожатых. На

курсах и семинарах вожатых района и республики я делилась с опытом своей работы. С каждым годом члены совета дружины становились более самостоятельными. Сами готовили и проводили не только учебу пионерского актива, но и различные пионерские дела. А однажды во время болезни вожатой, самостоятельно подготовились к районному слету, приняли активное участие и почти по всем видам соревнований заняли призовые места. Сложная работа совета дружины и пионерского актива отразилась и на деятельности комитета комсомола и учкома школы. 1 секретарь ПКЮ учащихся Марианна Иннокентьева избрана делегатом областной комсомольской конференции. И другой пример: 1 секретарь ПКЮ учащихся Света Яковлева выступила перед учителями республики, где поделилась опытом об организации школьного самоуправления.

10 мая 1910 г. родился Герой Советского Союза Николай Николаевич Чусовской, чье имя с честью носила наша дружина. Это был особенный день для нашей дружины. С 1978 года 10 мая - День Памяти ГСС Н.Н. Чусовского. В этот день проводилась торжественная линейка, где приглашались ветераны войны и труда, передовики производства, лауреаты Премии им. ГСС Н.Н. Чусовского, родственники Героя. День Памяти Героя Советского Союза Н.Н. Чусовского стал традиционным, отмечаем ежегодно, в наши дни у нас проходит торжественная линейка и выход на «Бессмертный полк» с портретами дедов и прадедов...

В 1986 г. прошла курсы старших вожатых в г. Благовещенск при Зональной комсомольской школе. Здесь на семинаре за лучшее распространение опыта и за активное участие в работе курса была занесена в «Книгу Почета» Зональной комсомольской школы. Но и в отсутствие вожатого в дружине не останавливалась пионерская работа. Члены совета дружины с ответственностью справлялись со своими обязанностями. Затем при встрече наперебой рассказывали о своих делах, о приключениях...

Марш пионерских отрядов действовал до 1986 года. Наша дружина 5 раз становилась правофланговой Всесоюзного Марша с вручением Памятной ленты Центрального Совета пионерской организации им. В.И.Ленина. За активную работу на всех этапах Всесоюзного марша дружина была награждена переходящим Красным знаменем Якутского обкома комсомола и Областного

совета пионерской организации.

Сколько тимуровских выходов, трудовых десантов, субботников, сборов и линейек, поисковой работы, различных соревнований, экскурсий и походов, встреч и приветствий, смотров и фестивалей, пионерских костров, рейдов и дежурств... Всех дел не счесть... За всеми этими делами стояли первыми председатели советов дружины: Алена Гаврильева, Лариса Николаева, Света Яковлева, Наташа Афанасьева, Ася Николаева и Света Степанова. Успешная работа дружины - это умелая организация старшей вожатой, взаимодействия пионерского и комсомольского активистов, классных руководителей при поддержке администрации школы, директора Захарова Афанасия Титовича. Недаром на базе нашей дружины не раз проводилась Учёба пионерского актива района, семинары вожатых Вилюйской зоны и республики. В феврале 1988 г. участники республиканского семинара вожатых (руководитель - доцент кафедры педагогики и психологии ЯГУ Гермогенова М.Д., ныне Доктор психологических наук, профессор) на базе нашей школы ознакомились с деятельностью КИДа «Факел» (Президент клуба Афанасьева Наташа, руководитель Афанасьева М.И.), а я поделилась с опытом работы «Пионерская комната - центр воспитательной работы со школьниками».

Нельзя не упомянуть имена тех ребят, которые всей душой болели за пионерскую и пионерскую работу, отдавали много времени общественной работе... Это братья Люба, Руслан, Аня, Настя, Алеша и Коля Копыловы; Марианна, Алёша, Дима Иннокентьевы; Наташа и Ганя Дмитриевы; Алена, Айна и Клим Антоновы; Лариса, Алена, Тимур и Саша Николаевы; Света и Коля Тимофеевы; Оля, Тимур и Коля Чумпуровы; Сергей, Коля и Лазарь Степановы; Лора, Ася и Саша Николаевы; Гоша, Лена, Пана, Света, Женя и Дима Яковлевы; Лариса, Рита, Шура и Коля Александровы; Артур, Лиза, Эльза и Света Яковлевы; Сеня, Клава и Оксана Гаврильевы; Коля и Оксана Моисеевы; Света и Алеша Степановы; Сергей, Ганя и Наташа Михайловы; Галя, Алеша и Алена Гаврильевы; Саргы, Надя и Марик Егоровы; Алик и Валя Тимофеевы; Рая и Галя Борисовы; Артур, Наташа и Саша Давыдовы и многие другие.

За активную общественную работу в дружине и районной пионерской организации и за хорошую учёбу бесплатной путевой в лагеря «Артек», «Орленок» и «Океан», начиная с 1980 года были

награждены Сергей Степанов, Аня Анисимова, Лариса Николаева, Света Яковлева (за особые успехи в учебе и общественной работе школы и района в лагере «Орленок», «Океан»). Тимур Николаев, Рая Борисова, Шура Александрова, Саргылана Егорова, сёстры-близнецы Ася и Саша Николаевы, Надя Степанова, Сеня Васильев, Афоня Яковлев, Света Степанова.

Наша дружина гордо носила имя Героя Советского Союза Н.Н. Чусовского до приостановления деятельности пионерской организации в стране. Сегодня мои пионеры трудятся в различных сферах народного хозяйства, руководители предприятий и организаций, бизнесмены, активно участвуют в общественной жизни района, города и республики.

90-ые годы. В стране начались годы перестройки. Многие изменились и в сфере образования и воспитания.

90-е гг. Октябрята-дружные ребята 1 сентября у корпуса начальных классов. Чумпуров Григорий Дмитриевич, директор школы, Егорова Светлана Васильевна, учитель русского языка и литературы.

В сентябре 2002 года открыло свои двери новое каменное здание школы. Начался новый виток в развитии школы. В 2003 году по инициативе выпускника школы 1972 года, заместителя Военкома РС (Я), полковника Саввинова Аркадия Филипповича началась подготовительная работа по присвоению имени нашего земляка, Героя Советского Союза Н.Н. Чусовского. В то время директор школы Яковлев Юрий Михайлович, Глава наслега Иннокентьев Алексей Михайлович, Глава улуса Прокопьев Владимир Михайлович, Аркадий Филиппович, как подобает настоящему офицеру, на личных приёмах у Министра образования Габышевой Феодосии Васильевны и у Председателя Правительства Борисова Егора Афанасьевича, убедительно доказывал значение и роль присвоения имени Героя в военно-патриотическом воспитании подрастающего поколения. Вот как рассказывает Аркадий Филиппович: «15 июня 2004 года я пришёл в кабинет Председателя Правительства. Говорили о работе республиканского военкомата, об Антоновской школе и об имени Героя. Затем Егор Афанасьевич с документами направился к Президенту РС (Я) Штырову Вячеславу Анатольевичу. Через некоторое время Егор Афанасьевич вернулся с довольным лицом, поздравил меня и сказал, что вопрос будет решён. В тот же день, 15 июня 2004 года, Президент РС (Я) Штыров Вячеслав Анатольевич подписал Указ о присвоении Антоновской школе имени Героя Советского Союза Н.Н. Чусовского».

Мы понимаем, что присвоение имени Героя Советского Союза Н.Н. Чусовского многому обязывает...

ЕГОРОВА (Иннокентьева) Светлана Васильевна, Отличник образования РС(Я), «Учитель учителей» РС(Я), обладатель Знака ЦК ВЛКСМ «Пионерскому вожатому», делегат Всесоюзного слёта вожатых в Москве (1981), ветеран труда РФ.

Подготовила П.М.Захарова.

Кэриэстэбил

СЫРДЫК МӨССҮӨНЭ ӨЙБҮТҮГЭР

ӨРҮҮ БААР БУОЛУО Биһиги күндү киһи-бит, Нурба оройуонун, Хорула нэһилиэгин Бочуоттаах олохтооҕо, Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Саха АССР Үрдүкү Сэбиэтин XI-с ыңгырытын депутата, Москва куоракка ЫБСЛКС Киин кэммитэтин иһинэн сектордарын уобаластарга эппиэттээх тэрийээччитэ, XX-с ЫБСЛКС сийиэһин делегата амарах аҕа, эһээ НИКИФОРОВ Валентин Иванович бу Орто дойдуттан ыарахан ыарыыттан олохтон туораата.

Валентин Иванович 1957 сыл кулун тутар 14 күнүгэр Нурба оройуонун кытыы нэһилиэгэр Хорулаба Иванова Матрена Ивановна, Никифоров Иван Иннокентьевич элбэх оҕолоох дьэс кэргэнигэр төрөөбүтэ.

Марха орто оскуолатын бүтэрэн 1974 сыллаахха Омскайдаагы государственной ветеринарной институтка үөрэнэ кирибитэ, 1979 сыллаахха ситиһилээхтик бүтэрэн, төрөөбүт Нурбатын, оччолорго биир улахан «Марха» сопуос Таркаайытаагы отделениетин ветеринарной бырааһынан үлэтин саҕалаабыта.

1981 сыллаахха эдэр, кэскиллээх, үлэҕэ сыстаҕас, эппитинэстээх, дьону тылыгар ылыннарар эдэр уолу ЫБСЛКС Ленинскэйдээҕи райкомун иккис сэкиритээринэн аныыллар. Хомсомуол кэккэтигэр таһаарылаахтык үлэлээн ЫБСЛКС Саха уобаластаагы кэммитэтин бастакы сэкиритээринэн, онтон Нурбатыгар төннөн Ленинскэй оройуон народнай депутаттарынын Сэбиэтин исполкомун бэрэссэдээтэлинэн, 1992-1995 сылларга талыллан Нурба оройуонун Аҕа Баһылыгынан ситиһилээхтик үлэлээбитэ.

Баһылыгынан үлэлиир кэмигэр «АПРОСА» компанияны кытары күүстээхтик үлэлээн бастакы дуоҕабары түһэрсэн «АПРОСА-Нурба» тэриллэрин олугун уурбута.

Валентин Иванович үрдүк культура-

лаах, дьингээх интеллигентнай салайааччы буолан нэһилиэнтэ этиилэрин олус болгомтолоохтук истэн, ырытан, сана сүүрээнири олоххо киллэрэрэ. Ол курдук 1992 сыллаахха ЮНЕСКО ыһыаҕар Ке-нофонт Дмитриевич Уткин туруоруутунан сахалар кымыс иһинтин сиэрин-туомун көрдөрөн аан дойдуга аатырбыһыт, олохтоохтор бука бары кыттыһалларын ситиспитэ.

Кэлин, дойдуга, улларыы кэмнэригэр «САПИ (АЛМАЗ)-Полис» страховой компанияны салайан, алмаастаах улустар олохтоохторугар төһөлөөх көмөнү оңорон, дьон-сэргэ убаастабылын, махта-лын ылыан ылбыта.

Сыннаһалланга тахсан, Нурба оройуонун дьаһалтатын Дьокуускай куоракка бэрэстэбиитэлинэн ситиһилээхтик үлэлээбитэ, кини тэрийбит Үс Хатынҕа Ыһыахтара Нурбабыт дьонугар өрүүтүн сырдык өйдөбүл, ыраас санаа буолуохтара.

Валентин Иванович үтүө сырдык санаата, сүбэтэ-амата, кыһамныта, үөрэн мичийбит мөссүөнү, дьонго эйгэс сыһыана өрүүтүн биһиги сүрэхпитигэр баар буолуоҕа, үйэлэргэ хаалыаҕа.

В.М. Прокопьев, Ю.М. Николаев, Г.Р. Балакшин, Д.И. Николаев, С.И. Евсеев, М.Д. Егоров, Ю.Н. Иванов, А.Р. Кондратьев, С.Г. Дмитриев, Г.Е. Иванов, И.И. Яковлев, П.Е. Чымыров.

Светлая память об Ольге Владимировне останется в наших сердцах

11 марта и сполнилось 40 дней как не стало нашей коллеги, заместителя главного врача по ОМП, Отличника здравоохранения РФ, РС(Я), лю-

бимой дочери, сестры, жены, матери троих детей ИВАНОВОЙ Ольги Владимировны.

Ольга Владимировна окончила в 2000 году Медицинский институт ЯГУ по специальности «Педиатрия». Начала трудовую деятельность в качестве участкового педиатра, снижав любовь и уважение своих маленьких пациентов и их родителей. Увидев в ней организаторские способности, высокий профессионализм, руководство больницы предложило Ольге Владимировне должность заместителя главного врача по детству и родовспоможению, затем по организационно-методической работе.

В работе она всегда была инициативна, пунктуальна, требовательна, добросовестно выполняла свои должностные обязанности. Все коллеги помнят Ольгу Владимировну как очень интеллигентного, коммуникабельного, ответственного, требовательного специалиста, добросовестно подходившего ко всем поручениям, с повышенным чувством долга. В работе показала себя как грамотный руководитель, который умел правильно организовать рабочий процесс, сплотить коллектив, она отличалась принципиальностью и справедливостью.

Весь коллектив больницы глубоко переживал, узнав о тяжелой болезни Ольги Владимировны и в течение всех трех лет борьбы с болезнью поддерживал ее и ее семью. В силу своего стойкого характера, тяге к жизни наша Ольга до самых последних дней жизни боролась с тяжелым недугом, мечтала вновь вернуться на любимую работу – помогать больным, улучшать качество и доступность медицинской помощи населению Нюрбинского района.

Светлая память об Ольге Владимировне навсегда останется в наших сердцах, тех, кто ее знал, работал с ней, дружил и общался.

Коллектив Нюрбинской ЦРБ

ОВО по НЮРБИНСКОМУ РАЙОНУ – ФИЛИАЛ ФГКУ «УВО ВНГ РОССИИ по РЕСПУБЛИКЕ САХА (ЯКУТИЯ)» ТРЕБУЮТСЯ МОЛОДЫЕ ЛЮДИ, ЖЕЛАЮЩИЕ ПРОХОДИТЬ СЛУЖБУ! ГАРАНТИРОВАНО:

- стабильная заработная плата, 100% оплачиваемый больничный даже в период пандемии и кризиса;
- ежегодный оплачиваемый отпуск 2 месяца с оплатой проезда к месту проведения отпуска сотруднику и члену семьи;
- возможность получения высшего образования (учебный отпуск оплачивается);
- бесплатное медицинское обслуживание.
Требования к кандидатам на службу:
- возраст до 35 лет;
- годность по состоянию здоровья;
- несудимые;
- образование не ниже среднего.
По вопросу приема на службу обращаться по адресу: г. Нурба, ул. Хр. Максимова, 18 (здание ОГИБДД, 2-й этаж). Контактный телефон 8(41134) 2-38-80.

В связи с приходом весны сотрудники ГИБДД предупреждают: во время гололеда водителям следует быть особенно внимательными и осторожными на дорогах!

Очень важно соблюдать дистанцию и скоростной режим, избегать сложных маневров, а также учитывать следующие рекомендации по вождению автомобиля.

При появлении признаков гололеда необходимо плавно снижать скорость, двигаться без ускорений и торможений с той же скоростью, которая обеспечит устойчивое, прямолинейное движение. Особую осторожность надо проявлять на участках дороги перед перекрестками и пешеходными переходами, где из-за частых торможений образуется корка льда.

Пешеходам также необходимо повысить свою бдительность. Проезжую часть переходить только в установленных местах, при этом обращать внимание, не только на сигналы светофора, но и на движущийся транспорт, прежде чем ступить на пешеходный переход, так как из-за повышенной скользкости проезжей части водитель не в силах мгновенно остановить свой автомобиль, чтобы избежать наезда.

ОГИБДД ОМВД России по Нюрбинскому району.

СЧИТАТЬ НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНЫМ

военный билет АХ №П199663, выданный 11.08.16 г. ОВД РС(Я) по Нюрбинскому улусу на имя КСЕНОФОНТОВОЙ Нарыи Григорьевны.

Table with 4 columns containing names and titles of various officials and staff members, including Filippov Afanasii, Ivanov Valentin, and others.

«Нурба» Главный редактор ПЕТРОВА Лена Ивановна
Учредители: Правительство Республики Саха (Якутия)
Издатель: ГАУ РС (Я) «Сахапечать»
Адрес издателя: 677000, г. Якутск, ул. Орджоникидзе, 31, каб. 124

Газета зарегистрирована в Управлении Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций
Роскомнадзора по Республике Саха (Якутия). Регистрационный номер ПИ № ТУ14-00551 от 03.06.2020 г.

Адрес редакции и типографии: 678450, РС(Я), Нюрбинский район. г. Нурба, ул. Ленина, 37.
Телефоны: менеджер по рекламе: 2-33-32, +7-914-300-01-37

Отпечатано в редакционно-компьютерном комплексе редакции, типографии газеты «Нурба-Огни Нюрбы».
Объем 3 печ. л. Индекс ПИ 988. Тираж 710.
Цена 42 руб. Газета выходит 1 раз в неделю: по четвергам на якутском (русском) языках.
За содержание рекламы, объявлений и писем отвечают рекламодатели и авторы. Мнение автора не всегда совпадает с мнением редакции.

